

Esikasvatus

□

Sisällys

- [1 Yleistä](#)
- [2 Taimikasvatusaikoja](#)
- [3 Siementen myyjä](#)
- [4 Esikasvatuspaikka](#)
- [5 Taimikasvatuslämpötila](#)
- [6 Taimikasvatustapoja](#)
- [7 Tarvikkeet](#)
- [8 Kasvualusta](#)
 - [8.1 Multasekoitus](#)
 - [8.2 Turve](#)
 - [8.3 Kylvömulta](#)
 - [8.4 Taimimulta](#)
- [9 Kasvatus](#)
 - [9.1 Idätys](#)
 - [9.2 Kylvö](#)
 - [9.3 Sirkkalehdet pilkistävät](#)
 - [9.4 Taimet siirretään valoon](#)
 - [9.5 Koulinta](#)
 - [9.6 Kastelu, lannoitus ja valo](#)
 - [9.7 Istutus](#)

Yleistä

Sivulla käsitellään pääasiassa ulkona kasvatettavien kasvien taimikasvatusta, jolla varmistetaan sadon onnistuminen Suomen oloissa. Ohjeet sopivat myös muidenkin kasvien kuten koristekasvien ja huonekasvien kasvatukseen. Taimikasvatuksen avulla voidaan viljellä kasveja, joiden kasvuaika on pidempi kuin kasvukautemme, aikaistaa satoa tai ajoittaa sitä halutuun kohtaan kasvukautta, lisätä sadon määrää.

Kylvöstä enemmän tietoa sivulla [Kylvö](#)

Taimikasvatusaikoja

Keräkaali 30-35 vrk, kiinankaali 25-35 vrk, kukkakaali 25-35 vrk, maissi 15-20 vrk, purjo 60-70 vrk, selleri 55-70 vrk,

Siementen myyjä

Katso sivu [Siementen myyjät](#)

Esikasvatuspaikka

Asuinhuone, erillinen kasvatushuone tai rakennus, kasvihuone (muovinen tai lasinen), kausihuone, kasvulava, tunneli

Taimikasvatuslämpötila

- Tasaisin kasvu tapahtuu 15-18 asteen lämmössä.
- Ennen istutusta, ulosvientiä tehdään usein nk. **karaisu** eli lämpötila alennetaan avomaan oloihin, vaikka sitä ei vielä viedäkään ulos. Erityisesti tämä on tärkeää varhaiskasveilla.

Taimikasvatustapoja

- Paljasjuuriset taimet. Laatikoissa, pedeissä. Juuret alttiita vaurioitumaan ja kuivamaan istutettaessa
- Paperipotit. Sanomalehdestä kääritty. Katso [Taimipottien valmistus](#)
- Turveruukut. Sopii pienille viljelmille. Hajoaa hitaasti kuivassa maassa.
- Lokerikot, kennostot. Yleensä muovisia
- Muoviruukut. Sopii pienille määrille.
- Maitotölkit yms.
- Paakkutaimet.

Tarvikkeet

- **laakeita astioita kylvöksille**

esim. mansikkarasia tai musta elintarvikerasia, joissa esim. lihaa myydään.

- **ruukuiksi jugurttipurkkeja, maitotölkkejä, yms.** tai paperista tehty. Katso [Taimipottien valmistus](#)
- **alusastioita**

Kaupoista voi saada styroksisia kala-laatikoita tai muita vedenpitäviä laareja taimiruukuille. Myös kirppareilta voi ostaa tarjottimia tms.

- **siivilöityä hienoa hiekkaa**
- **kalkittua puutarhaturvetta**

- **ikkuna-alaa** tai keinovalaistus

esim. valkoinen valo-loisteputki. Päivänvalo-loisteputki ei ole yhtä hyvä. Tai sitten energiasäästölamppuja(ESL) tai ledivalaisimetkin kuulemma käyvät.

- **siemeniä**

Kasvualusta

Multasekoitus

Turve tekee mullasta ilmavaa ja se on hyvä esikasvatuksessa, sillä siinä ei ole paljon ravinteita. Pienten taimien juuret pitävät siitä, sillä turve ei kuivuessaan rikkoudu niin helposti kuin tavallinen multa. **Multa** antaa kasville ravinteita, mutta jos sitä on liikaa kasvit venähtävät. **Hiekka** taas pitää seoksen ilmavana ja näin juuret eivät tukehdu niin helposti. Pelkkä turve on kuin sieni, joka imee vettä sisäänsä. Lyhyesti voisi sanoa, että turve sitoo, multa ravitsee ja hiekka ilmavoittaa.

Hiekka tulisi siivilöidä hienoksi. Turve ja multa taas tulisi siivilöidä esim. muovisella hedelmä laatikolla, joka on täynnä isoja reikiä niin että paakut, jouhet ja oksanpätkät jäävät siivilään.

Turve

- Turvetta saa niin irtoturpeena kuina säkkiturpeena. Irtoturpeessa laatu ja tasaisuus sekä lannoituksen tasaisuus vaihtelevat säkkiturpeeseen verrattuna. Irtoturpe saattaa myös vaatia peruslannoituksen. Turpeen lannoitustaso 0-3. Säkkiturpeet ovat kuivia.

Kylvömulta

Kylvömullan tulee olla erittäin laihaa, jotta taimet eivät venähdä. Pelkkä kalkittu puutarhaturve 2/3 ja hieno hiekka käyvät 1/3.

Kylvöastioina käytetään laakeita astioita, esim. mansikkarasioita. Sekoitus tehdään jossain isossa laatikossa, josta sitten kaapastaan rasia lähes piri-pintaan multaa. Sitten rasia kastellaan aivan täysin märäksi, jolloin mullan pinta laskee hieman.

Taimimulta

Taimimullan tulee olla jo vähän vahvempaa: 1/3 multaa, 1/3 hiekkaa ja 1/3 turvetta.

Sekoittaminen tehdään samaan tapaan kuin kylvömulta, mutta kaapaistaan syviin jogurttipurkkeihin ja katkaistuihin maitopurkkeihin.

Kasvatus

Idätys

Jotkut siemenet voi laittaa suoraan multaseokseen mutta varmempi tapa on idättää ne, jolloin kasvun onnistuminen on varmempaa. Isot siemenet voi liottaa yön yli, mutta pienet voi laittaa jo heti märälle talouspaperille lautaselle tai laakeaan rasiaan. Kelmu reikien kera kannattaa pistää päälle ja kastella sumuttimella ettei paperi ja siemenet vain pääse kuivahtamaan! Kun ne ovat alkaneet itää, niitä voi halutessa versottaa hieman auringonvalossa ennenkuin kylvää ne.

- <http://people.jyu.fi/~pamakine/koivula/idatys/>

Kylvö

Katso myös sivu [Kylvö](#)

Siemenet ja idut tulisi kylvää niiden koon mukaan. Eli aivan pienet siemenet voi ripotella mullan pinnalle suhteellisen tiheään, kun taas isot tulisi pistää niin syväälle multa, että ne juuri ja juuri peittyvät. Multa tulisi olla läpikotaisin kasteltu ennen kylvöä, jos kylvää ja vasta sitten kastelee, on vaarana että siemenet huuhtoutuvat pois paikoiltaan. Lopuksi laitetaan muovikelmu (muutamia reikiä) kuminauhalla päälle, jotta kosteus säilyy ja lämpötila olisi korkeampi. Jotkut kasvit tarvitsevat itämisessä onnistuakseen korkeamman lämpötilan (esim. erikoisemmat chilit), jolloin purkit voi laittaa esim. pakkasen tai jääkaapin päälle tai keinovalaistuksen alle. Foliolla kun suuntaa vielä valon takaisin niin lämpötilan saa korkealle.

Sirkkalehdet pilkistävät

Kun sirkkalehdet (kaksi ensimmäistä lehteä, kaikilla kasveilla melko saman näköiset) alkavat pilkistää ja kelmu alkaa olla tiellä, voi sen ottaa pois. Nyt kannattaa varoa kastelemasta liikaa ja antaa mullan kuivahtaa ensin. Jos multaa kastelee liikaa, voi joku sieni napostella taimen vartta ja se kellahtaa. Siihen kuulemma voi auttaa ripaus tuhkaa tai merileväuutetta. Aurinko voi helposti paahtaa kasvit, johon auttaa harso.

Taimet siirretään valoon

Jos ikkunapaikka ei ole riittävän valoisa, voi ikkunan sivuille pystyttää hyvin valoa heijastavat valkoiset styrox levyt. Nämä voi tarvittaessa päällystää foliolla jos tarvitsee lisää valoisuutta. Ikkunan alla olevien taimien taakse pystyttäin sijoitettu heijastuslevy (taimet jää ikkunan ja tämän levyn väliin) lisää jo sellaisenaan huomattavasti valoa taimille. Tätä levyä ei kuitenkaan tule folioida ettei taimet pala suoralla auringon paisteella. Heijastilevytehostus toimii erityisen hyvin kapeiden ikkunoiden alla taimetettaessa. Toinen vaihtoehto on käyttää keinovalaistusta. Loisteputket tai ESL lamput ripustetaan aluksi 10-15cm taimien yläpuolelle.

Koulinta

Kun "oikeat lehdet" (sirkkalehtien jälkeen tulevat) ilmaantuvat ja ovat hyvän kokoisia, voidaan suorittaa koulinta eli siirtää alut kylvöastioista omiin tai muutaman taimen astioihin. Tällöin parhaat taimet siirretään kylvömullasta taimimultaan. Taimet tulee olla kasteltu hyvin (läpimäräksi) edellispäivänä ennen siirtoa, jotta juuret eivät vahingoitu siirrossa! Taimet siirretään siten että, otetaan "oikeasta lehdestä" kiinni ja tikulla kammetaan samalla syvältä taimi paakun kanssa ylös. Tikku ei saa vahingoittaa juurta! Sitten lehdestä nostetaan taimi ja laitetaan se jogurtti-/maitopurkissa olevaan taimimultaan, johon on tehty tikulla syvä kolo. Multa tiivistetään taimen ympärille KAUKAA. Ei läheltä, jottei taimen varsi vahingoitu! Purkit laitetaan tarjottimille aurinkoon.

Jos edelleen käytetään keinovaloa, tulee taimet pitää lähempänä loisteputkia. 3-6 cm on hyvä etäisyys latvoista. Tällöin on käytettävä esim. pöytätuuletinta pienellä teholla puhaltamaan liika lämpö pois. Näin saadaan vahvoja taimia. Huonona puolena taimet tarvitsevat lähes päivittäistä huolehtimista, sillä lamppuja on nostettava tiheään. Tuuletus ja tehokas valaistus lisää haihtumista, joten taimia tulee osata kastella riittävästi.

Kastelu, lannoitus ja valo

- Kastelu kastelukannulla, letkulla, altakasteluna, sektorisadettimella, puomisadettimella (tasaisin tulos).
- Usein kastelulannoituksena jatkuvasti miedolla liuoksella tai kerran viikossa väkevällä liuoksella.
- Hidasliukoisia lannoitteita.
- Esimerkiksi kiinankaalilla ja taimisipulilla pimennys on eduksi.

Istutus

Taimet tulee olla kasteltu hyvin päivää ennen istutusta! Niille voidaan antaa myös starttilannoitus mukaan ennen istutusta.

Kun maa on jo viikkoa aiemmin muokattu talikolla ja penkit muotoiltu, on istutuksen aika. Maan

tulee olla tarpeeksi lämmin ja halloja ei saisi enää olla. Etelä-Suomessa kesäkuun alussa, pohjoisessa vasta Juhannusviikolla.

Istutus suoritetaan siten että kaivetaan sopiva kolo, joka kastellaan mahdollisimman märäksi. Ruukkua kopsutellaan irti multapaakusta, laitetaan sormet taimen ympärille multaa vasten taimen vartta koskettamatta, käännetään purkki ylösalaisin, nostetaan purkki pois ja laitetaan kasvi kaivettuun koloon. Jotkin kasvit kuten tomaatit istutetaan yleensä hieman syvemmälle, niin että kasvin varsi hautautuu multaa ensimmäiseen lehtipariin saakka.

Kasvien välit katetaan parhaalla saatavilla olevalla katteella kuten syksynlehdillä tai nurmikkosilpulla. Myös kaupalliset katteet ovat hyviä, riippuen mitä kasvatetaan. Katteen tarkoitus on pitää multa sopivan kosteana sekä ylläpitää hyvät olosuhteet maaperän pieneliöille sekä madoille. Kate auttaa myös maaperää pitämään paremmin ravinteensa. Kate ei saisi kuitenkaan koskettaa taimen vartta joillain kasveilla, kuten kesäkurpitsalla. Katetta ei kannata laittaa heti jos epäilee että maaperä on vielä liian viileää. Multa lämpenee paremmin auringossa ilman katetta.